

UCHWAŁA nr 9 / 2026

Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych

z dnia 27.04.2026 r.

w sprawie procedowanej ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw

Na podstawie art. 42 ust. 3 pkt 1b, c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 511), w zw. § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 października 2016 r. w sprawie Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1783) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami realnej możliwości niezależnego życia oraz pełnego i równego uczestnictwa w życiu społecznym, a także potrzebę dalszego rozwoju usług, Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych wyraża poparcie dla procedowanej ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (UD315).

§ 2.

Krajowa Rada Konsultacyjna wyraża poparcie w kwestii nowelizacji ustawy o pomocy społecznej w zakresie wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, w szczególności:

1. rozwoju usług środowiskowych i asystenckich, umożliwiających osobom z niepełnosprawnością niezależne życie w społeczności lokalnej, zgodnie z kierunkiem deinstytucjonalizacji systemu wsparcia;
2. wprowadzenia i doprecyzowania definicji osoby wymagającej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, co pozwala na lepsze dostosowanie form pomocy do rzeczywistych potrzeb funkcjonalnych osób z niepełnosprawnością;
3. rozwoju i uporządkowania systemu mieszkań treningowych i wspomaganych jako alternatywy dla opieki instytucjonalnej, w tym umożliwienia korzystania z tych form wsparcia osobom z niepełnosprawnością wymagającym intensywnego wsparcia;
4. wzmocnienia indywidualizacji wsparcia poprzez odejście od rozwiązań opartych wyłącznie na kryterium rodzaju niepełnosprawności na rzecz podejścia funkcjonalnego i opartego na potrzebach osoby;

5. zwiększenia dostępności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz wsparcia w formie asystencji osobistej, jako podstawowych instrumentów umożliwiających osobom z niepełnosprawnością aktywne uczestnictwo w życiu społecznym;
6. przeciwdziałania nadmiernej instytucjonalizacji poprzez wprowadzenie zasady pierwszeństwa wsparcia środowiskowego przed kierowaniem do domów pomocy społecznej;
7. zapewnienia ciągłości i koordynacji wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, w tym poprzez rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej oraz tworzenie lokalnych systemów usług społecznych;
8. wzmocnienia autonomii, podmiotowości i prawa do samostanowienia osób z niepełnosprawnością, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych;
9. wprowadzenia do ustawy definicji deinstytucjonalizacji jako realizacja obowiązków wynikających z podpisanej przez Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
10. wskazania wprost w ustawie obowiązku szczególnego otoczenia wsparciem dzieci z niepełnosprawnością poprzez konieczność zapewnienia im opieki, wsparcia i możliwości prawidłowego rozwoju społecznego w formie innej niż pobyt w Domach Pomocy Społecznej.

§ 3.

Krajowa Rada Konsultacyjna zwraca uwagę na konieczność:

1. wprowadzenia do ustawy o pomocy społecznej definicji opiekuna nieformalnego jako osoby sprawującej długotrwałą, nieodpłatną opiekę nad osobą z niepełnosprawnością lub osobą wymagającą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu - wraz z zapewnieniem mu dostępu do dedykowanych form wsparcia, w tym wsparcia profilaktycznego i psychologicznego oraz oceny własnych potrzeb.
2. objęcia opiekunów nieformalnych systemowym wsparciem w zakresie profilaktyki wypalenia, dostępu do superwizji i wsparcia psychologicznego na równi z profesjonalnymi kadrami pomocy społecznej.
3. zapewnienia dostępności komunikacyjnej usług pomocy społecznej, w tym poprzez zagwarantowanie, osobom głuchym korzystania z usług w polskim

języku migowym (PJM) oraz innych dostępnych formach komunikacji, jako integralnego elementu standardu usług społecznych;

4. uwzględnianie zróżnicowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym w zakresie dostępności komunikacyjnej, w planowaniu i realizacji usług społecznych, w szczególności w lokalnych planach rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Data i podpis Przewodniczącego Krajowej Rady Konsultacyjnej
do Spraw Osób Niepełnosprawnych*